

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettua lakia siten, että kotihoidon tuen hoitorahaa nostetaan 20 eurolla kuukaudessa. Lisäksi yksityisen hoidon tuen tasoa ehdotetaan nostettavaksi 160 euroon kuukaudessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2009 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

PERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Päivähoitolain (36/1973) 11 a §:ssä säädetään subjektiivisesta oikeudesta kunnan järjestämään päivähoitopaikkaan. Säännöksen mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsen vanhemmat tai muut huoltajat voivat saada lapselle kunnan järjestämän, päivähoitolain 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun päivähoitopaikan sen ajan päätyttyä, jolta voidaan maksaa sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa, taikka vanhempainrahakauden päätyttyä välittömästi pidetyn isyysrahakauden jälkeen, ja että lapsi voi olla päivähoidossa siihen saakka, kunnes hän siirtyy perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuna oppivelvollisena perusopetukseen.

Päivähoitojärjestelmä pitää tällä hetkellä sisällään perheiden subjektiivisen oikeuden kunnan järjestämään päivähoitoon sekä toisaalta oikeuden kotihoidon tukeen tai yksityisen hoidon tukeen. Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/

1996) 3 §:n 1 momentin mukaan laissa tarkoitettujen tukien saamisen edellytyksenä on, että vanhemmat tai muut huoltajat eivät valitse lasten päivähoidosta annetun lain 11 a §:n 1 momentin mukaista päivähoitopaikkaa. Lisäksi mainitun pykälän 3 momentin mukaan oikeus kotihoidon tukeen on vain, jos lapsi on alle kolmivuotias tai jos lapsi kuuluu samaan perheeseen alle kolmivuotiaan hoitorahaan oikeuttavan ja samalla tavalla hoidettavan lapsen kanssa.

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan kotihoidon tuen hoitoraha on perheen yhdestä alle kolmevuotiaasta lapsesta 294,28 euroa ja kustakin seuraavasta alle kolmevuotiaasta lapsesta 94,09 euroa sekä kustakin muusta lapsesta 60,46 euroa kalenterikuukaudessa.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on perheen kustakin alle kouluikäisestä lapsesta 137,33 euroa kalenterikuukaudessa. Hoitorahan lisäksi maksetaan perheen tuloista ja perheen koosta riippuvaa hoitolisää, jonka enimmäismäärä on 134,55 euroa kuukaudessa.

Perheet ovat huhtikuusta 2007 lukien voineet saada saman aikaisesti sekä yksityisen

hoidon tukea että kotihoidon tukea. Tämä muutos tehtiin, jotta vanhemmilla olisi parempi mahdollisuus valita yksilöllisesti perheen kunkin lapsen hoitomuoto.

2. Nykytilan arviointi

Lasten kotihoidon sekä yksityisen hoidon tuella tuetaan perheitä lapsen hoidon järjestämiseksi muulla tavoin kuin kunnan järjestämässä päivähoitossa. Tuki kohdentuu kotihoidon tuessa alle kolmivuotiaan lapsen lisäksi myös perheen muihin, samalla tavalla hoidettaviin alle kouluikäisiin sisaruksiin. Yksityisen hoidon tuessa tuki kohdentuu perheen kaikkiin alle kouluikäisiin lapsiin.

3. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

3.1. Lapsen kotihoidon tuen hoitorahan määrän korottaminen

Perheen yhdestä alle kolmivuotiaasta lapsesta maksettava hoitoraha ehdotetaan korotettavaksi 294,28 eurosta 314,28 euroon. Kustakin seuraavasta alle kolmevuotiaasta lapsesta maksettavan hoitorahan määrä olisi edelleen 94,09 euroa sekä perheen kustakin muusta lapsesta maksettavan hoitorahan määrä 60,46 euroa kuukaudessa. Muutos tehtäisiin lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 4 §:n 2 momenttiin.

Hallitus on hallitusohjelmansa mukaisesti sitoutunut vähentämään lapsiperheiden köyhyyttä ja vähentämään eriarvoisuutta parantamalla lapsiperheiden taloudellista asemaa. Perheiden kannalta on tarkoituksenmukaista, että tuet säilyttäisivät reaaliarvonsa mahdollisimman hyvin. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskusten selvityksen mukaan (Stakes, Raportteja 4/2005) etenkin monilapsisten perheiden taloudellisen aseman kehittyminen on ollut erityisen heikkoa.

Kotihoidon tuen tasoa on korotettu viimeksi huhtikuun 2007 alussa voimaan tulleella lainmuutoksella (1256/2006, HE 168/2006). Tuolloin tehtiin 10 euron korotus kohdistui vain perheen toisesta alle kolmevuotiaasta lapsesta sekä kustakin seuraavasta lapsesta maksettavan hoitorahan määrään.

3.2. Yksityisen hoidon tuen hoitorahan määrän korottaminen

Yksityisen hoidon tuen hoitorahan määrä ehdotetaan korotettavan nykyisestä 137,33 eurosta 160 euroon kuukaudessa lasta kohti. Yksityisen hoidon tuki maksetaan edelleen vanhempien tai huoltajien valitseman hoitomuodon mukaisesti. Yksityisen hoidon tuen korottamisella halutaan parantaa perheiden todellisia mahdollisuuksia valita kullekin lapselle paras hoitomuoto. Muutos tehtäisiin lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 4 §:n 3 momenttiin.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on nostaa perheen ensimmäisen kotihoidon tukeen oikeutetun lapsen hoitorahaa 20 eurolla kuukaudessa. Lisäksi yksityisen hoidon tuen taso nostetaan 160 euroon kuukaudessa.

Korotuksista aiheutuvien kustannusten määräksi arvioidaan vuonna 2009 kotihoidon tuen osalta noin 15,7 miljoonaa euroa ja yksityisen hoidon tuen osalta noin 4,3 miljoonaa euroa. Laskennallinen valtionosuus on noin 6,6 miljoonaa euroa.

Kotihoidon tuen hoitoraha otetaan tulona huomioon henkilön hakiessa toimeentulotukea. Toimeentulotukea sai vuonna 2006 yhteensä noin 50 000 lapsiperhettä. Hoitorahan korotus voi laskea jonkin verran toimeentulotukimenoja.

4.2. Vaikutukset perheiden asemaan

Ehdotetulla kotihoidon tuen hoitorahan korotuksella pyritään ehkäisemään lapsiperheiden taloudellisen tilanteen heikkenemistä. Ehdotettu korotus yksityisen hoidon tuen hoitorahaan parantaisi perheiden aitoja mahdollisuuksia valita kullekin lapselle sopiva hoitomuoto.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu Suomen Kuntaliittoa sekä Kansaneläkelai-

toksen asiantuntijoita.

Asia on käsitelty kuntalain (35/1995) 8 §:ssä edellytetyllä tavalla kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

6. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2009 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

7. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 4 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1256/2006, seuraavasti:

4 §

Hoitoraha

 Kotihoidon tuen hoitoraha on perheen yhdestä alle kolmivuotiaasta lapsesta 314,28 euroa, ja kustakin seuraavasta alle kolmivuotiaasta lapsesta 94,09 euroa ja kustakin muusta lapsesta 60,46 euroa kalenterikuu-

kaudessa. Yli kolmivuotiaasta tukeen oikeutavasta ottolapsesta hoitoraha maksetaan kuitenkin kuin alle kolmivuotiaasta.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on perheen kustakin lapsesta 160,00 euroa kalenterikuukaudessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 4 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1256/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Hoitoraha

Kotihoidon tuen hoitoraha on perheen yhdestä alle kolmivuotiaasta lapsesta 294,28 euroa, kustakin seuraavasta alle kolmivuotiaasta lapsesta 94,09 euroa ja kustakin muusta lapsesta 60,46 euroa kalenterikuukaudessa. Yli kolmivuotiaasta tukeen oikeuttavasta ottolapsesta hoitoraha maksetaan kuitenkin kuin alle kolmivuotiaasta.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on perheen kustakin lapsesta 137,33 euroa kalenterikuukaudessa.

Ehdotus

4 §

Hoitoraha

Kotihoidon tuen hoitoraha on perheen yhdestä alle kolmivuotiaasta lapsesta 314,28 euroa, kustakin seuraavasta alle kolmivuotiaasta lapsesta 94,09 euroa ja kustakin muusta lapsesta 60,46 euroa kalenterikuukaudessa. Yli kolmivuotiaasta tukeen oikeuttavasta ottolapsesta hoitoraha maksetaan kuitenkin kuin alle kolmivuotiaasta.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on perheen kustakin lapsesta 160,00 euroa kalenterikuukaudessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.